

Forfatter: Fibiger, Mathilde

Titel: Udrag fra Clara Raphael

Citation: Fibiger, Mathilde: "Clara Raphael", i Fibiger, Mathilde: *Clara Raphael*, udg. af Lise Busk-Jensen, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1994, s. 286.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-fibiger01-shoot-idm140403938514432/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Clara Raphael

gen ved at forene Virginia med Viggo, som hun elsker, og som har overtaget hendes faders præstekald. Hun lader i stedet Viggo vente på gensynet med Minona hinsides.

11. Incest og forlokkelse

Incest, især i form af søskendekærlighed, var et af romantikkens yndlings temaer. Mange romantikere betragtede ikke forbudet mod søskendeincest som en 'naturlov', snarere som et forældet dogme. Byron var europæisk berøgt for både at forsvare incest i sine skrifter, i *Cain* (1821) omtaler han incest som »the sin which is not sin in itself, og selv at have et forhold til sin halvsøster, hvilket havde medvirket til at fordrive ham fra England. Som litterært motiv var incest dels arketyper på en ubevidst synd (Sofokles' *Kong Oedipus*), dels en salgstimulerende chok-effekt. Især den ilde sette gotiske romantik svælgede i den slags virkemidler. Walpole, en af den litterære gotiks pionerer, havde i dramaet *The Mysterious Mother* (1768) præsteret en helt, der på én gang gifter sig med sin søster og datter. I dansk litteratur var motivet blevet brugt af bl.a. Ingemann i *Løveridderen* (1816), hvis ulykkelige helt elsker og myrder sin søster og til overflod begge forældrene, og af Oehlenschläger i *Axel og Valborg* (1810), hvis helt rejser til Rom for at få tilladelse til at gifte sig med sin gudsøster; i *Minona* synger Helene netop en strofe fra folkeviseversionen af »Axel og Valborg« (s. 101).

Den variation af motivet, Fibiger anvender, hvor de to søskende er blevet adskilt i barndommen og forelsker sig som voksne, knytter især an til traditionen fra Bernardin de Saint Pierres *Paul et Virginie* (1787), der blev oversat til dansk i 1802 og opført på Det Kgl. Teater 1815-1820 som syngespil og 1830-1831 som ballet. Skønt Virginia ikke var et ukendt navn i datidens København, det hed bl.a. biskop Martensens kone, kan navnet på præstedatteren i *Minona* vel tænkes at være lånt herfra. Senere havde George Sand, som Fibiger refererer til i sine breve, brugt stoffer i debutromanen *Indiana* (1832, da. 1855).

Incesttemaet er ikke det eneste træk, der forbinder *Minona* med højromantikken. Der findes således en pendant til Minonas drama-